

Nanowrimo

Dwing jezelf om vrij te schrijven

Schrijven Magazine en Schrijven Online ondersteunen ook dit jaar weer de National Novel Writing Month. Louis Stiller vertelt waarom het eigenlijk best een goed idee is om in één maand een roman te schrijven.

Op 1 november is het weer zo ver. Dan start de National Novel Writing Month, een uit Amerika overgewaaid schrijffest waarin je probeert in een maand tijd een verhaal van 50.000 woorden te schrijven. Die vijftigduizend woorden is niet zomaar een willekeurig getal: het is namelijk de gemiddelde lengte van een moderne roman. En dan ineens dringt het tot je door: een hele roman schrijven in een maand? Zijn ze gek?

Natuurlijk zijn ze dat. Toch is het grondidee van Nanowrimo niet zo gek. Door te streven, kom je vooruit. In de sport heb je dolle dwazen die de wereld rond zeilen, geniale gekken die marathons lopen en wrede waanzinnigen die 24 uur lang in een

auto crossen. Wat ze allemaal doen: hun grenzen verleggen en daarmee zichzelf leren kennen op manieren die ze daarvoor nooit voor mogelijk hielden.

Maar levert het een behoorlijke roman op? Natuurlijk niet, daar is het ook niet voor bedoeld. Nanowrimo-teksten worden door de site alleen op woordaantal geanalyseerd, niet op inhoud. En toch... Waarom zou het niet kunnen? Er zijn genoeg voorbeelden van schrijvers die op de toppen van hun kunnen tot enorme prestaties in staat bleken.

Neem Anton Koolhaas – schrijver van een flink oeuvre van zo'n 35 romans en verhalenbundels waarin vaak dieren als personages optraden. Omdat Koolhaas in het normale leven leraar en later directeur van de Filmacademie in Amsterdam was (en daarnaast talloze andere functies en besognes had), kon hij alleen in de vakanties schrijven – meestal was dit de kerstvakantie. Iedereen in zijn buurt wist: na de kerst gaat Anton schrijven, en

WAAROM MEEDOEN?

Gerty Moustaqir deed vorig jaar voor de tweede keer mee aan Nanowrimo. Op Schrijvenonline hield ze dagelijks een dagboek bij (te lezen op schrijvenonline.org/nanowrimo). Ook dit jaar is ze weer van de partij. 'Elke dag schrijven was op zich niets nieuws', zegt Moustaqir. 'Normaal schrijf ik ook elke dag – maar niet in Nanowrimo-hoeveelheden. Er zijn dagen dat ik een paar zinnen schrijf of dat ik iets herschrijf. Nu moet ik schrijven zonder te veel na te denken. En dat is anders.'

Moustaqir is met een fulltime baan beperkt in haar tijd. 'Dus moet ik goed plannen. En daar werd ik vorig jaar november soms zeker gek van. Wat bezielt mij, dacht ik dan. Maar ja, je wilt het gewoon en dus doe je het. Tegen het einde van de maand was ik zelfs gaar geschreven. Kramp in mijn schouders en brandende ogen.' Op een bepaald moment van de dag kreeg ze een eigen ritme. 'Voor mij was dat de vroege ochtend. Elke dag opnieuw schrijven – ook al weet je even niet meer waarover. Soms lukt

het niet en dat betekent dat je het op andere dagen moet inhalen. Dan zijn er die glorie-dagen waarin je ruim over je woordentotaal heengaait. Dan is het alsof je van afstand toekijkt en het verhaal zichzelf vertelt. Heel bizar.' Moustaqir vond het een gekke gewaarwording dat ze na de deadline gewoon verder wilde schrijven. 'Dan is die vermoeidheid verdwenen, ook omdat de noodzaak om die hoeveelheid woorden te produceren weg is. Het moet niet meer, het mag nu.'

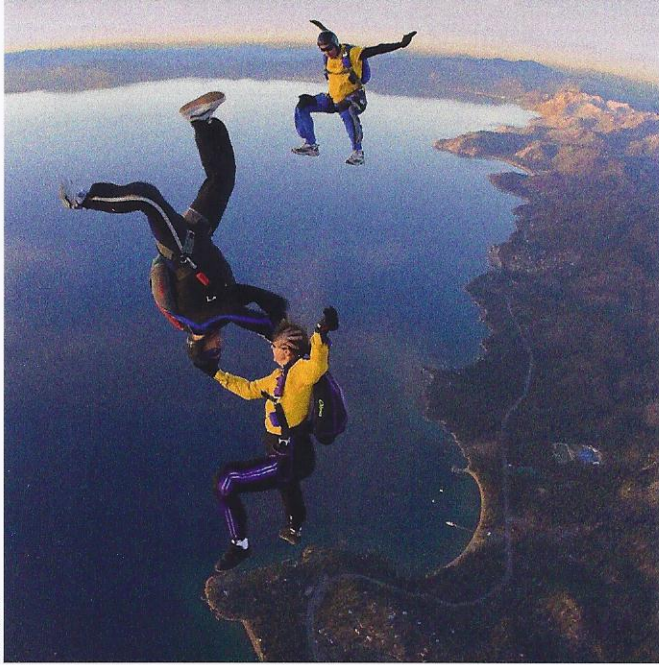
Tijdens de marathon had ze geen tijd om terug te lezen. 'Dat komt erna, en dan kom je er achter dat je verhaal een heel andere kant is opgegaan dan ik verwacht had. Natuurlijk, je plot staat en de dader is onmaskerd, maar tijdens het schrijven zijn sommige personages een heel ander leven gaan leiden. Dat is het interessante van Nanowrimo. Die tekst van ruim vijftigduizend woorden is nu aardig op weg om een manuscript te worden. Samen met de tekst van die eerste Nanowrimo. Nu heb ik iets om mee te werken.' Wat Nanowrimo haar oplevert? 'Veel.

Gerty Moustaqir:
'Tijdens het schrijven zijn sommige personages een heel ander leven gaan leiden'

Allereerst dat ik de discipline kan opbrengen om elke dag te schrijven. Ook met een baan. Geen tijd is blijkbaar een smoesje dat niet meer werkt. Als ik de tekst nu teruglees, zie ik dat regelmatig schrijven echt iets uitmaakt. Ik schrijf natuurlijker, vloeiender en ideeën komen vanzelf.' Ook dit jaar doet Moustaqir weer mee. 'Ik heb een idee voor een verhaal dat nog vrij vaag is. Ik laat het met opzet vaag, zodat het zich alleen in de Nanowrimo kan ontwikkelen. Een jonge vrouw verliest door een on-

geluk haar vriend. Ze is hoogzwanger en de baby wordt geboren. Als ze wakker wordt, is de baby weg en men probeert haar ervan te overtuigen dat ze de baby heeft afgestaan voor adoptie. Dan begint haar zoektocht.' Heeft ze een tip voor schrijvers die Nanowrimo overwegen? 'Gewoon dóen. Je omgeving zal er niets van snappen. Je collega's willen het niet meer horen. Maar wees lekker eigenwijs en schrijf. Juist omdat niemand jou iets verplicht. Zie het als een manier om erachter te komen of je echt wilt schrijven.'

JAY SUMMER

kun je hem niet storen. Als in het nieuwe jaar de school weer opengaat, heeft hij zijn boek af.

In een interview met Jan Brokken in de *Haagse Post* vertelt hij daarover: ‘Als je schrijft, vind ik, moet je hele dagen schrijven. De afgelopen twintig jaar heb ik iedere week toneelkritieken geschreven, maar dat is een ander soort werk, dat kun je op een zondagmiddag afronden. Mijn romans moest ik in één keer uitschrijven – een uurtje hier, een uurtje daar, dat lukte mij niet.’ Vandaar dat Koolhaas een aaneengesloten periode van werken nodig had, om onder druk te kunnen schrijven. ‘Meestal begon ik op 27 december, en op 5 januari was het boek af. Soms ging het sneller. *De nagel achter het behang* heb ik in zeven dagen geschreven. *Ten koste van een hagedis* in tweeënhalve dag. Ik sloot me volledig van de buitenwereld af, ik nam geen telefoon op, ontving geen bezoek. Om half elf ’s morgens kroop ik achter de machine, en pas ’s avonds kwam ik er achter vandaan. Af en toe bracht mijn vrouw mij een boterhammetje. Na zo’n zesduizend woorden geschreven te hebben, zakte de kwaliteit. Door-gaans moest ik om een uur of zeven ophouden. Dan voelde ik me dizzy, ook door het vele roken, ik kon geen pap meer zeggen.’

In de loop der jaren kreeg Koolhaas, zoals hij zelf zegt, het zelfvertrouwen van een parachutist. ‘Op 27 december sprong ik, in de veronderstelling dat ik op de grond terecht zou komen. Tot nu toe hebben zich geen grote ongelukken voorgedaan. Ieder jaar opnieuw heb ik mijn boek binnen die korte periode kunnen afmaken.’

Koolhaas is lang niet de enige schrijver die alleen in een hoge-drukpan sfeer kan schrijven. Georges Simenon, de Belgische schrijver van – onder andere – de Maigret-serie, was ook iemand die met een uiterste concentratie het ene na het andere boek produceerde. In totaal wordt zijn oeuvre op 349 werken geschat, waarvan 103 Maigrets. In het begin schreef hij zo’n 25 tot veertig pulpromans per jaar. Toen zijn romans – en vooral de Maigret-boeken – succes opleverden, bleef zijn schrijftempo onmenselijk hoog. Alleen kon hij nu langer op reis, of andere interessante levenszaken afhandelen (Maigret was een *womanizer* die met zo’n 10.000 vrouwen de liefde schijnt te hebben bedreven). Maar als Simenon achter zijn schrijftafel ging zitten, schreef hij zo’n tachtig pagina’s per dag, een tempo dat later zakte naar twintig. De snelheid waarmee Simenon boeken schreef, was ook al tijdens zijn leven legendarisch. Toen Alfred Hitchcock een keer naar Simenon belde, kreeg hij een secretaris aan de lijn. Die vertelde hem dat het onmogelijk was om Simenon aan de telefoon te krijgen, omdat hij net begonnen was aan een nieuwe roman. ‘Geen probleem’, zou Hitchcock hebben geantwoord, ‘ik blijf wel even aan de lijn tot hij klaar is.’

Jachtluipaarden zijn het, dit soort schrijvers. Uitzonderingen in

HOE KUN JE MEEDOEN AAN NANOWRIMO?

1. Ga naar nanowrimo.org/nl
2. Maak een account aan, via de button Sign up now!
  - * Dit kan vanaf 1 oktober
  - * Vul de gevraagde gegevens in
  - * Bevestig dat je minimaal 13 jaar bent en het algemene reglement hebt gelezen
  - * Je wordt automatisch doorverwezen naar de homepage van NaNoWriMo en bent nu officieel ingeschreven
  - * Je kunt nu je profiel invullen (zie Edit Profile)
  - * Op My NaNoWriMo kun je een foto toevoegen, je schrijfvrienden of writing-buddies invoeren, en je regio kiezen
  - * Begin op 1 november, en geen dag eerder
  - * Vanaf die dag kun je op je My NaNoWriMo-pagina tekstpassages plaatsen, zodat anderen ze kunnen lezen. Ook kun je hier vermelden hoe het met het aantal woorden staat.
3. Ga naar schrijvenonline.org/nanowrimo voor tips en ondersteuning
4. Middernacht 30 november moet je roman af zijn, en uit minimaal 50.000 woorden bestaan
5. Als dit lukt, wordt jouw naam toegevoegd aan de Winnaarspagina. Je ontvangt dan een winnaarscertificaat en een icoon dat je op je website kan plaatsen

een veld waarin de gemiddelde schrijver zo’n twee jaar over een roman doet. Toch zit er onder deze snelheidsrecords iets anders verborgen – de mogelijkheid om jezelf onder druk te zetten, en daarmee nieuwe talenten, ideeën en thema’s aan te boren. Veel schrijvers worden namelijk tijdens hun schrijfproces geremd door wat wel de ‘interne criticus’ wordt genoemd – een ander deel van de geest, waarin een vervelende betweter rondwaalt die tijdens het schrijven van zinnen al begint te mekkeren. ‘Klopt dat wel?’ ‘Wat een cliché!’ ‘Dit is toch helemaal niet bijzonder?’ Iedere schrijfdocent kent daarom trucjes om deze nare frik het zwijgen op te leggen. Doorschrijven bijvoorbeeld: dwingen om op hoog tempo een tekst af te maken en pas na afloop de kritische geest te gebruiken – wat is bruikbaar en wat niet?

Nog zo een: inschrijven. Beginnen met een paar onzin-zinnetjes, gewoon om de spieren wat los te gooien, en jezelf daarna dwingen om met een paar oefeningen een personage of een ruimte te beschrijven. En dan ben je ineens aan het schrijven – zonder dat je het door had. Hé, eigenlijk best goed, dit stuk. Zo fop je je interne criticus.

Door- en inschrijven staat tot een Nanowrimo als een honderd-metersprinter tot een marathonloper. Door dertig dagen lang elke dag rond de 3500 woorden te schrijven, zet je je betweter een maand lang aan de kant. Daarna mag meneer (of mevrouw) de criticus weer van alles beweren over je tekst, je techniek en je talent. Maar gedurende de maand november is het: *Shut Up ’n Play Yer Guitar*, om een fraaie albumtitel van Frank Zappa te citeren.

■ LOUIS STILLER